

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus IX. De pœnis in Simoniacos statutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

nem, vel titulo contemptus, vel alio. Cujus ratio est, quia *litam jussu intentatam* contra jus in, vel erga beneficium, non licet remove datâ pecuniâ; sic enim ageretur de jure Spirituali *acquirendo*, vel *firmando* per temporale; sic Glossa in c. *Cum pridem*, de pactis; & Abbas ibid. n. 9. sic enim finis esset per temporale jus spirituale acquirere; vel jam acquisitum, sed nec dum firmum, firmare, ac conservare; nam litis intentatio *si justa est*, pretio removeri non potest, nisi consideratione juris Spirituales, quod simoniacum est.

527 Quæstio est 2. an liceat dare pecuniam uni competitorum pro beneficio, ut desistat à præensione justa? R. quod non. Ratio est ex cit. c. *Matthæus*. ubi præsens casus habetur. Nam cum Matthæus Cardinalis secretâ Pontifici insinuatione monstravit, quod, cum fuisset ad Ecclesiæ regimen de voluntate majoris partis fratrum electus, paucis contradicentibus: quidam amicus electi de conscientia illius, & voluntate turbatâ, ei, qui Magister discordiæ videbatur, certæ quantitatis munus exsolvit, & sic contradicentibus conquievit: Nunc autem, quia dubitabat electus; quod non sit à labe Simonie prorsus immunis, donec in administratione voluerit remanere. Respondet illi Pontifex (*quia igitur consilium requisisti, quid tibi sit faciendum?*) Quod multum sibi consulat, si administrationem celeriter, ac sponte dimittat, illius verbi memor existens: *Nihil prodest homini, si universum mundum lucretur: Anima vero sua detrimentum patiatur.* Et ita tenet D. Thomas 2. 2. q. 100. a. 2. Barbosa, p. 3. de Potestate Episc. allegat. 60. n. 52. Nam illius pecuniæ datio tenderet ad *acquirendum*, vel *stabilendum*, nec dum stabile, jus spirituale in beneficio, per alterius renuntiationem.

528 Quæstio est 3. an Clericus, qui certam, ac indubitatam institutionem obtinuit in beneficio, licet det pecuniam ei, à quo aliâ in acquirenda possessione talis beneficii impediretur, & sic vexationem possit impedire? Negant plures apud Suarez cit. l. 4. c. 50. n. 31. Sed rectius affirmatur; Quia quamvis possessio beneficii, post legitime, ac indubitatè jus acquisitum, sit quidem illi Spirituali annexa; datio tamen pecuniæ tendit solum ad removendum impedimentum, & factum alterius obtinens certo illius juri, jam acquisito, quod est

quid merè temporale; nec tendit ad jus illud acquirendum, vel firmandum; sic Lessius, l. 2. de Just. c. 35. d. 18. n. 100.

Quæstio est 4. an, si post titulum ple. 529 nè acquisitum negarentur decimæ, citra Simoniam dari possit pecunia pro illis recuperandis? R. decimas sumptas, *secundum se* esse quid merè temporale; & sic licet in dato casu recuperari pecuniâ; non autem *titulum*, ratione cujus sunt spirituales. Nam in 1. pecunia sic daretur pro temporali; in secundo, pro spirituali. *Titulus* enim est officium spirituale, propter quod beneficio debetur jus decimarum, in debitam Ecclesiæ Ministris sustentationem.

Quæstio est 5. an, cum agitur de be. 530 neficio acquirendo, citra Simoniam dari possit pecunia iis, qui beneficium conferre debent (v. g. præsentando, instituendo, eligendo &c.) ne *injustè* te impediatur in ejus consecutione? Communis negat, ut videri potest apud Castropalaum p. 20. n. 4. sed probabilius affirmatur, si per illam pecuniam non intendatur aliud, *quàm iniquum eorum factum remove.* Et idem à fortiori dicendum venit, si pecuniâ redimatur iniqua vexatio eorum, qui ad electionem, præsentationem, vel collationem beneficii non concurrunt. Nam hæc redemptione solum remouentur impedimenta iniquè opposita; quod quisque jure naturali potest; cum quilibet habeat jus quæsitum ne sibi fiat injuria. Sic Castropalaus cit. à n. 4.

ARTICULUS IX.

De pœnis in Simoniacos statutis.

Not. sermonem esse posse de pœnis, vel à jure statutis, vel Judicis arbitrio infligendis; quo casu, certa de his potestem regula statui non potest; cum tales esse debeant, quæ pro criminis gravitate, ac qualitate infligi debeant. Quædam tamen, per Judicem imponendæ, ipso jure decreta sunt. Nam 1. in c. *de hoc*, de Simon. & in c. *cum super* de confess. Simoniacus in beneficio, deponi debet ex officio, & beneficio, crimine in judicio ritè probato. Deinde quilibet Simoniacus ab Ecclesia DEI debet eliminari atque repelli c. *sicut*, de Simon; & c. *Erga Simoniacos* 10. q. 1. his præmissis:

S. i.

§. 1.

An pro qualibet Simonia veniat Reo imponenda pœna depositionis?

531 **R** Esp. negativè. Nam si delictum sit secretum, & occultum, Judex, etsi sciat crimen esse admissum, non debet Reum deponere, sed secretam pœnitentiam injungere, per c. *Ex tua*, 20. de Simonia, ibi: *Unde tibi sic duximus respondendum, ut si hoc non est publicum, sed secretum, eundem sacerdotem* (qui scilicet confessus fuerat, se præsentatori suo ad Ordines aliquid dedisse ex pacto) *secretò convenias, & invitum non deponas, sed secretam pœnitentiam injungas.* Si autem propter accusationem de tali crimine infamis sit, pendente accusatione à ministerio Altaris aceri debet. c. *Accusatum*, 4. & c. *Quoties*, 5. De Simon. ubi primum loquitur de infamia ex accusatione; alterum ex inquisitione. Pœro pœnam infamiam imponi posse, pro quacunque gravi Simonia, docet Gloss. in c. *Ex diligenti*, 17. de Simonia V. *Infamia*; & alii. Videtur tamen intelligendum duntaxat in casu, quo per viam accusationis proceditur; quia quamvis c. *Fin.* 1. q. 3. de Simoniacis dicatur, *notà infamiam percillantur*, & c. *sanè*, 15. q. 3. *perpetuò quoque infamia damnari decernimus*, expresse tamen hoc loquitur de accusatione.

§. 2.

An, & quæ pœna ipso jure imposita sint Simoniacis?

532 **R** Esp. nullam pœnam juris ipso facto incurri propter Simoniam realem, seu utrinque completam, illà exceptà, quæ committitur in Ordine, in beneficiis, ac ex ingressu Religionis; quia canones pœnales, in hac materia, decernentes pœnam ejusmodi simoniacis, extra illas materias, non utuntur his verbis: *Ipsò facto, vel ipso jure.* De illis autem tribus constabit ex dicendis. Si dicas: In Extravag. 2. *cum detestabile*, de Simonia, inter communes, dicitur: *Et contra quemlibet tam manifestam, quàm occultam, quos ipso facto eas incurrere volumus &c.* Ex quo aliqui volunt, quòd omnes juris pœnæ, quæ olim erant sententiæ ferendæ, nunc ipso facto incurrantur. Verum illa verba non continent aliud, quàm pœnarum, contra simoniacos publicos

latarum, extensionem etiam ad occultos, sic, ut si quæ latæ fuerant contra illos, qui eas ipso facto incurrerant, easdem & hi ipso facto incurrant. Sic Castropalaus cit. p. 21. n. 3. & alii. Similiter limitatur pœna ipso jure decreta in cit. Extravag. §. *Statuentes præterea*. Nam hæc constitutio solum loquitur de Simonia commissa in Ordine, & beneficio, ut pluribus ostendit Pirhing. h. t. n. 154.

Quæstio est, an pœnæ juris, decretæ 533 in Simoniacos, comprehendant etiam Simoniam, *solum jure Ecclesiastico prohibitam*? Ratio affirmandi est 1. quia jure Ecclesiastico simpliciter prohibentur pactiones onerosæ sine Superioris auctoritate in spiritualibus, ut constat ex c. *quæsitum* 5. & c. *cum olim* 7. de Rerum permut. Secundò, quia pœna depositionis infligitur ei, qui, pro obtinendo suffragio in electione ad Episcopatum, promissit beneficium; ut constat ex c. *de homine* 11. de Simon. & tamen hæc promissio continet Simoniam solo jure Ecclesiastico prohibitam. Tertiò quia in Extravag. supr. cit. sermo est de Simonia non tantum juris divini, sed etiam Ecclesiastici, ibi: *Cum detestabile scelus Simoniam, tam divinorum, quàm sacrorum Canonum auctoritas damnet, quo posito confirmantur ibidem omnes pœnæ, prius à summis Pontificibus quomodolibet latæ in simoniacos.* Certum autem est, ab illis latas esse pœnas in Simoniam etiam juris tantum Ecclesiastici, ut constat ex dictis. Nec obstat, quod Simonia juris Ecclesiastici, secundum aliquos, non sit propriè Simonia, pœnæ autem comprehendant actus solum proprie tales. Nam hoc verum est, quoties lex pœnalis non damnat actum *minus propriè talem*, iisdem verbis, quibus damnat actum *proprie talem*. Secundò, quando finis pœnæ non est curare utrumque, imò alterum, propter suam frequentiam, magis; Canones autem de utraque Simonia iisdem verbis loquuntur, ut constat; & Simonia juris Ecclesiastici præsertim in beneficiis valde frequens est.

Nihilominus responsio data limitanda 534 est, ut non procedat, quoties ex verbis ipsius legis colligitur, nomine *Simoniam*, quam ejusmodi lex *punit* non venire Simoniam juris tantum Ecclesiastici. Sic lex puniens Simoniam *in beneficiis*, non extenditur ad Simoniam *in pensionibus*. *Pensiones* enim non veniunt nomine *beneficiorum*, propriè

proprie dicti. In hoc tamen puncto, sicut etiam in aliis circa Simoniam juris tantum humani, universim id apponendum duxi, quod circa literas dimissorias monet Gobat. in Theol. experiment. tr. 8. n. 590. non esse in Germania receptam sanctionem Trid. Sess. 21. de Reform. c. 1. ferentem anathemate, tam dantes, quam accipientes aliquid pro dimissoriis, vel sigillo &c. ubi ait: *Si alicubi mos iste invaluit, ut exigatur etiam aureus, in conscientia excusatos esse imprimis dantes, quia communiter nequeunt aliter impetrare; deinde etiam ipsos accipientes, si, ut fieri potest, & solet, nitantur vero jure, hoc est, si legitima consuetudine inductum, vel auctoritate, constitutum sit, aut iustitia naturali exigente fiat, scilicet pro sustentatione; ut si accipienti aliunde non responderet sufficiens stipendium pro sustentatione decente.*

§. 3.

An pena ipso jure Simoniacis decreta requirant Simoniam completam?

335 **A**nte resolut. not. Simoniam pure mentalem non puniri ab Ecclesia. Nam omnino occulta divino iudicio reservantur; Simonia autem conventionali ex neutra parte completa jure positivo nulla poena decreta est, incurrenda ipso facto. Canones enim poenales loquuntur de dantibus, & accipientibus. Suarez. lib. 4. c. 55. n. 10. & habetur in c. Ex omnibus fere capitibus. 1. q. 1. Idem etiam est, si solum sit completa ex parte dantis pretium; imò etiam si solum sit completa ex parte dantis spiritualia, ut notat Pirhing à n. 153. quia in materia poenali, termini strictè accipiendi sunt, pro venditione, completa opere ementis, & vendentis.

336 Aliqui tamen censent, sufficere, quòd conventio simoniaca completa sit ex parte dantis spiritualia v.g. beneficium sub sola promissione solvendi, esto nec dum soluti pretii; sic Garcia de benefic. p. 8. c. 1. n. 28. Cajetanus, Soto, Valentia, & alii: Quos cit. & sequitur Castropalaus p. 22. n. 5. licet contrarium sentiant ibid. n. 4. Zerola in praxi Episc. p. 1. V. Simonia §. 9. Covar. in regul. Peccatum. p. 2. §. 8. n. 7. & alii. Quo posito. re. probabilius videri, ad poenas requiri, Simoniam conventionalem esse opere completam ex parte recipientis spirituale, & dantis temporale, Tom. V.

modò aliquid de hoc persolutum sit. Nam sic in re jam intervenit appretiation rei spiritualis cum temporali, in quo formaliter consistit vitium Simonia. ita Suarez l. 4. de Simonia c. 56. n. 17. dicens, *id omnes Doctores affirmare.* Licet autem negari non possit esse quoque probabile, quòd ad poenas sufficiat pactum simoniacum completum esse ex parte dantis beneficium sub promissione, non dum soluti, sed solvendi pretii; cujus ratio est n. 535. videri tamen probabilius, non sufficere; ratio sumitur ex jure satis aperto. Nam poenalis irritatio actus decreta est omnibus, quæ vel in sacris Ordinibus, vel in Ecclesiasticis rebus, data, vel promissa pecuniâ acquista sunt, c. ea, qua, 1. q. 3. ubi Gregorius VII. aperte decernit, *quidquid taliter acquisitum est, irritum esse, & nullas unquam vires habere.* Ad rationes autem contra sententiam, quam dicimus probabilem, responderetur juxta dicta in n. 535. nimirum, intervenire quidem appretiationem aliquam, sed non strictè sumptam, quam exigit dispositio poenalis, & odiosa.

§. 4.

De poenis Simonia commissa in egressu & receptione ad Religionem.

DE his potissimum agitur in Extravag. 537 1. de Simonia, inter communes, ubi Urbanus IV. statuit in omnes omnino etiam exemptas personas regulares (quæ tam à maribus, quam fœminis, volentibus ingredi eorum Religionem, in earundem personarum receptione, aut ante, vel post illam, directe; vel indirecte aliquid petere, vel exigere quoquo modo præsumunt) sequentes poenas. 1. Excommunicationem ipso jure adversus singulares personas, tam dantes, quam exigentes, eamque reservatam Papæ. Si autem sit tota communitas (nempe Capitulum, vel Conventus) & in hanc Simoniam consenserit, statuit suspensionem ab officio Capitulari quoad administrationem, & jurisdictionem Ecclesiasticam; 2. statuit in simoniacè admissos, ut teneantur de Monasterio, in quod sic recepti sunt, exire, & in alio archiori remanere, nisi dispensentur ab Episcopo. Plura de his dicta sunt à n. 431.

Circa dictas poenas not. 1. eas non 538 procedere in casu, quo ingrediens Religionem aliquam, sponte, vel in sui sustentationem

P

tationem

tationem dat aliquid monasterio, ut expressè dicitur in Extravag. cit. 2. si Monasterium sit inops, & egenum, adeo, ut alias non sufficiat ad alendos inibi Religiosos, ut diximus à n. 435. 3. Si quid exigatur, & detur pro victu, & vestitu Novitii, dum est in probatione per n. 437. Not. 2. Pœnam, quòd *simoniacè admissus ad Religionem debeat in alio strictiori Monasterio vivere*, intelligi, postquam de Simonia *convictus, & condemnatus* est, nisi dispenset Episcopus. Nam non extat textus, illum clare prius condemnans ad eam pœnam ita Lessius l. 2. de Just. c. 35. d. 23. Suarez cit. c. 57. n. 8.

539 Not. 3. Jus ad sustentationem in Monasterio acquisitum ex professione facta simoniacè (hoc enim eam non invalidat ex n. 423.) *non esse propriè*, sed lato solummodo *beneficium Ecclesiasticum*. Hinc licet collatio beneficium facta Simoniaco, nulla sit ipso jure, etiam quoad jus ceteroquin ex collatione nascens; non tamen rectè infertur idem de jure nato ex professione simoniacè facta, quia jus ex collatione beneficium, est *propriè beneficium*; ex quo in pœnalibus non rectè fit extensio ad *beneficium impropriè*, & solum latè.

540 Not. 4. Sub illis pœnis non venire Religiosum exigentem à Monasterio aliquid pro suo ingressu; ita Suarez cit. l. 4. c. 56. n. 7. quia licet committat Simoniam; non tamen talem, de qua loquitur illa Extravagans Urbani IV: Not. 5. Simoniam, de qua in Extravag. cit. commissam in ingressu, & receptione ad Religionem, probabiliter non cadere, nisi in ingressum *consummatum, professione facta*. Nam lex pœnalis (nisi exprimat, quòd intendat punire actum etiam *inchoatum*) intelligitur, de actu *consummato*; ut diximus l. 1. tit. 2. de Leg. pœnal. V. dicta supr. n. 435. quibus accedit Castropalaus cit. p. 23. n. 3. censens pariter illam Extravag. (saltem quoad excommunicationem) non esse usu receptam.

S. 5.

De pœnis contra Simoniacè Ordinato, & Ordinantes.

541 **D**E Simonia quæ committitur in collatione & receptione Ordinum, egimus superius à n. 468. Quæstio nunc est primò, quæ pœnæ constitutæ sint contra

Simoniacè Ordinato? 1. primam esse *excommunicationem lata sententia, reservatam Papa*, ut habetur in Extravag. 2. §. *Nos enim*, h. t. inter commun. Notand. autem 1. hanc pœnam probabilius procedere solum de Simonia *reali*, ac utrinque completa, juxta n. 535. Not. 2. Huic pœnæ locum esse contra Simoniacè Ordinantem etiam duntaxat in minoribus; nam talis verè ordinat. Not. 3. Hanc pœnam juxta Pirhing hic n. 150. extendi etiam ad Simoniacè conferentes *primam tonsuram*; sed hoc rectius negat Lessius l. 2. de Just. c. 35. dub. 23. quia non est verus Ordo; & aliunde odia, & pœnæ restringendæ sunt.

Not. 4. Eandem pœnam, juxta Lay. 542 man. cit. apud Pirhing supr. extendi ad Notarios, & Ministros, qui pro testimonialibus, vel reverendis, seu dimissoriis, aut etiam formatis aliquid exigunt; Sed rectius negatur. Nam licet hi omnes peccent, & Simoniaci sint juxta Trid. sess. 21. de Refor. c. 1. seclusà legitimâ consuetudine, de qua n. 534. non tamen incidunt in hanc excommunicationem, neque in aliam pœnam ipso facto; quia illa verba Tridentini, *dantes & accipientes* (ultra divinam ultionem) *pœnas à jure inflictas ipso facto incurrant*, referri debent ad eos solum, qui Ordines Simoniacè *dant, & accipiunt*; aut eorum *Mediatores*, ut sunt Patroni, qui ad eos præsentant, amici, Procuratores, & omnes qui operam suam interponunt, ut Ordo Simoniacè conferatur, & accipiatur, ut habetur in cit. Extravag. 2. §. *Statuentes*; ita Lessius cit. d. 24. n. 133. Suarez cit. l. 4. c. 56. n. 5. In eod. §. dictæ pœnæ extenduntur non tantum ad *manifestos*, sed etiam *occultos* Ordinum collatores, & receptores Simoniacos; non tamen ad Episcopum, si post Ordinem, *gratis* collatum, aliquid postea recipere.

Altera pœna Simoniacè Ordinanti à jure 543 re statuta est suspensio ipso jure, à collatione quorumcunque Ordinum, ac etiam primæ tonsuræ, & executione omnium munerum pontificalium; ita Sixtus V. in quadam Bulla contra male promotos, incip. *Sanctum, & Salutare*. Et quamvis hanc constitutionem Sixtinam Clemens VIII. An. 1595. revocaverit, & ad jus commune reduxerit; hoc tamen non procedit quoad pœnas Simoniacorum à Sixto statutas; cum Clemens expressè dicat, *se velle in suo robore*

bore persistere eas omnes, quæ sunt lata contra simoniacè Ordinantes, & Ordinatos.

544 Tertia poena in simoniacè Ordinantes jure statuta est *interdictum* ab ingressu Ecclesiæ, ut habetur in supra dicta Constitut. Sixti V. & quarta, *suspensio* à Regimine, ac administratione suæ Ecclesiæ, atque perceptione fructuum omnium suorum beneficiorum, si prædictas censuras, seu poenas interdicti, & suspensionis violet, de quibus videri potest Castropal. cit. de Simonia d. 3. p. 33. n. 2. Circa has poenas not. 1. poenas hæctenus relatæ esse lata sententiæ; sed iis non comprehendi Mediatōres, ac Præsentatores ad Simoniacam Ordinationem; nisi quoad excommunicationem; & quamvis quoad suspensionem per triennium, ab executione suorum Ordinum videatur idem dicendum juxta c. *fin.* de Simonia; limitatur tamen, ut non procedat, nisi re ipsa collato simoniacè Ordine; quamvis Lessius cit. dub. 24. n. 134. censet, hanc poenam, jure antiquo non esse latam in futurum, quoad Ordinantes, & Mediatōres; & id, quod in c. *fin.* cit. dicitur, esse *casum specialem*.

545 Quæstio est 2. quæ poenæ constitutæ sint contra simoniacè Ordinatos? &c. esse sequentes. Prima est excommunicatio, de qua diximus n. 541. cum comprehendat Simoniacè Ordinantes, & Ordinatos, ut constat ex 542. Secunda est suspensio ab executione suorum Ordinum, ut constat in cit. Extravag. Tertia inhabilitas ascendendi ad Ordinem altiorem. Difficultas autem est, an suspendantur, *vi hujus poenæ*, ab executione *omnium* suorum Ordinum, quos aliàs, etiam licetè, susceperunt; an tantum eorum, quos *Simoniacè susceperunt*? Primum tenet communis cum Suarez tom. 5. de censur. d. 3 r. S. 4. n. 33. quia locutio juris est in plurali, & de *Omnibus*. Sed omnino probabile est, intelligi duntaxat secundum; sic Castropalaus cit. p. 24. n. 3. Nam illa locutio pluralis respondet locutioni plurali præcedenti, quæ loquebatur de omnibus Simoniacè Ordinatīs, & de his ait, suspendi ab executione *omnium Ordinum suorum*, nimirum Simoniacè *susceptorum*. Ratio explicationis sumitur ex Bulla Pii V. contra malè Ordinatos, incip. *Cum primum*; ubi dicitur quicumque detestabile vitium Simoniacæ pravitatis convictus fuerit commississe in consequendis sacris Ordinibus; eo ipso ab illo.

Tom. V.

rum executione sine spe dispensationis suspensus sit per decennium &c. ubi nota, *ly ab illorum*.

Quæstio est 3. an huic poenæ locus 546 sit in Ordinato, quando ipse ignoravit *Ordinantem* Simoniacum esse in conferendo Ordine? Affirmativam sequitur Felinus in c. *Per tuas*, de Simonia n. 3. Sylvest. V. *suspensio* n. 7. Sed cum in dato casu, *vitiose operante solo Ordinate*, Ordinatus, citra culpam Simoniacæ Ordinationis ponatur ignarus, consequenter expers culpæ, probabilior est negativa. Ita Lessius cit. l. 2. c. 35. d. 24. n. 136. & alii.

Quæstio est 4. an à prædictis poenis, 547 & inhabilitatibus possit absolvere alius Papâ inferior? Videtur, quod non, cum illæ poenæ reserventur Papæ in Bulla Sixti V. vers. *absolutio*, ac revocentur simul facultates tum Religiosis alias, tum Episcopis concessæ in Trident. sess. 24. de Reformatione c. 6. Castropalaus tamen cit. puncto 24. n. 4. censet dictam Bullam *hac in parte* non esse usu receptam; & Lessius cit. d. 24. n. 134. in plerisque locis eam ignorari; quo ex principiis l. 1. tit. 2. traditis sequitur, in iis locis, ubi usu legitime recepta non est, aut ignoratur, non obligare.

§. 6.

De poenis contra Simoniacè dantes, & recipientes beneficia Ecclesiastica.

Quæstio procedit de beneficii *proprie* 548 dictis, qualia non sunt pensiones, Capellanæ, seu beneficia merè manualia, & ad nutum amovibilia, de quibus agitur l. 3. tit. de Præbendis, & dignitatibus. Nec in hoc attenditur *modus*, quo beneficium Ecclesiasticum *Simoniacè acquisitum est*, an Simoniacè collatione; præsentatione, & institutione; electione, & confirmatione; postulatione, & admissione, vel etiã translatione, sed tantum an reverã, in illa acquisitione beneficii, Simoniæ vitium intercesserit, cui jus Ecclesiasticum poenas statuit. De Simonia porro, quæ committitur in provisionibus beneficiorum, jam tractavimus à n. 473. Nunc de poenis Simoniæ hujus. Tres autem poenæ ipso jure statutæ in ejusmodi Simoniacos, reperiuntur. Prima poena est *excommunicatio* ipso facto incurrenda. 1. A Simoniacè conferente, vel procurante alteri beneficium, vel officium Ecclesiasticum

cum mediâ electione, præsentatione, postulacione, institutione, confirmatione, commendatione, admissione &c. 2. à recipiente beneficium, vel officium Ecclesiasticum tali actu Simoniaco adeptum, ut habetur in cit. Extravag. *Cum detestabile*, ac in motu proprio Pii V. incip. *Cum Primum* de quâ sup. n. 545. & est 5. in Bullario.

549 Altera pœna Simoniacæ provisionis in beneficiis est, ejus irritatio, & annullatio, ut constat ex cit. Extravag. Ex quo sequitur, quòd taliter provisus nullum jus per ejusmodi provisionem acquirat; adeoque nec fructus faciat suos. Et hoc procedit, esto alius, te sciente, ac non contradicente, Simoniam in tali provisione commiserit, per c. *Nobis fuit*, 27. de Simon. junct. gloss. ibi. *respondemus, quòd nisi constaret illos, qui promissum tale fecerunt, per fraudem in dispendium ejus, qui eligendus erat, id malitiosè fecisse, quamvis ipse provisionis conscius non fuerit; ejus tamen electio, tanquam Simoniaca à pravitate præsumpta, est penitus reprobanda.* & c. *sicut tuis* 33. eodem. Non autem si contradixisti, per cit. c. *sicut tuis*. aut alius id malitiosè fecit, in dispendium eligendi, ut dictum est ex c. *Nobis fuit*.

550 Tertia pœna Simoniæ in provisionibus beneficiorum commissæ, est inhabilitas perpetua ad alia beneficia obtinenda, quæ probabilius ipso jure incurritur juxta constitutionem Pii V. cum dicat, *illis beneficiis per Simoniam acquisitis, sit ipso jure, privatus, & perpetuo inhabilis ad ea, & quacunq; alia beneficia Ecclesiastica obtinenda*; ita Suarez l. 4. c. 58. n. 11. quod tamen, quoad inhabilitatem ipso jure ad alia quacunq; beneficia obtinenda limitant Navarrus, Suarez & Lessius apud Castropal. cit. D. 3. p. 25. n. 7. volentes in eo puncto dictam constitutionem non esse receptam.

551 Quæres 1. An quis licitè retineat beneficium Simoniacâ provisione acquisitum, non acquirentis, sed alterius tertii vitiosâ procuracione? Non procedit quæstio, si alius in eo casu Simoniam malitiosè in acquirentis dispendium commisit. Nam hæc Simonia non vitiat provisionem, si facta sit te ignorante, ac non contradicente (ex n. 549.) quia de malitioso illius facto nullam suspicionem habuisti. Unde, etiam superveniente notitiâ, quòd alter te ignorante in tuum dispendium, hoc egerit, non teneris beneficium resignare; quia

valide tibi collatum est, per cit. c. *Nobis fuit*, & c. *sicut tuis*, de Simonia.

Si autem petas, an, si amicus clam, 552 & ignorante te, simoniacè tibi beneficium procuravit, ubi factum hujus resciveris, obligeris & beneficium, & fructum ejus dimittere? *Re. quòd sic*, quia talis collatio est ipso jure nulla per n. 549. Nam in dato casu Simonia non intervenit per tertii malitiam in odium beneficiarii, propter quod ejusmodi Simonia negatur vis inducendi nullitatem provisionis. Et ideo etiam in illo casu Simoniæ commissæ ab amico beneficiarii fit locus inhabilitati, de qua n. 550.

Quæres 2. An valdè, ac licitè retineas beneficium acquisitum ex Simoniaca alterius procuracione, cui contradixisti? *Re. etsi suppositâ tuâ contradicitione valida tunc fuerit provisio, ut constat ex c. sicut tuis* 33. de Simonia cujus summam exhibet Rubrica dicens, *non impulari electio, confirmato, si eo prohibente pro ipsius confirmatione pecunia data fuerit*: Retentionem tamen non fore licitam, si prius, quam provisionem acceptares, scivisti factum alterius Simoniacum non in odium, sed favorem tuum. Nam beneficium simoniacè acceptum, etiam valdè, cognitâ provisione Simoniaca, non factâ in odium recipientis, inducit inhabilitatem, ad illud retinendum, ut habetur ex c. *penult.* de Elect. ubi dicitur, quòd, si alicujus electionem, propter Simoniam, eo ignorante, ac ratum non habente, commissam contigerit reprobari, cum eo super prælatione, ad quam taliter fuerat electus, illa vice non possit Episcopus dispensare; quamvis circa eum, qui ignoranter recipit simplex beneficium per Simoniacam pravitatem, post liberam resignationem, Episcopi dispensatio toleretur. Idem insinuat in c. *sicut tuis*. citato ibi. *quamvis autem secundum sacrorum canonum instituta etiam parvuli, qui cupiditate parentum Ecclesias per pecuniam sunt adepti, eas dimittere teneantur &c.* Ita Suarez l. 4. c. 57. n. 28. Lessius lib. 2. c. 35. d. 25. n. 137.

Quæres 3. An Simonia, in beneficio commissa, ipso jure privet beneficiis prius obtentis? *Re. quòd non*; quia nullus extat textus statuens hanc pœnam ipso jure, 2. quia lex, quæ prohibet provisionem Simoniacam beneficiorum, ac eam annullat, considerari potest vel relatè ad beneficium ex tali

ex tali provisione acquirendum; vel relate ad alia prius legitime acquisita; unde licet recte dicatur, quod comprehendat beneficium ex tali provisione acquirendum; sed tamen est, de prius legitime acquisitis. Nam, cum ea lex prohibens, & annullans, *pœnalis sit*, rectius strictè sumitur, & exponitur solum *de futuris*, & post condemnationem. Ita Suarez l. 4. c. 58. n. 6.

555 Dices in c. *Inquisitionis*, de accusationibus, dicitur, quod simoniacè *obtinens beneficium, impeditur sit ab illius retentione, etiam post peractam penitentiam*. R. quod, licet Barbosa in cit. c. n. 5. doceat, in nullo occulto crimine, præterquam in homicidio, executionem impediri, etiam post peractam penitentiam; rectè tamen textus exponatur *de retentione beneficii*, post sententiam *condemnatoriam*. Tunc enim executionem habere poterit, etiam quoad retentionem. Ex hoc colliges: Fructus, ante Simoniam perceptos ex beneficiis, non esse ipso jure restituendos; quamvis commissà deinde Simonia per sententiam illis privari possit Reus. Ratio primè est, quia, qui habet jure beneficium, etiam habet jure fructus; sed ante commissam Simoniam ponitur habere beneficium jure: Ergo. Ratio secundi est, quia tali Reo imponi potest pœna pecuniaria pro delicto. Colliges 2. per Simoniam confirmationem non irritari ipso jure electionem prius legitime factam, licet per electionem Simoniam ipso jure irrita sit confirmatio, & omnes actus subsequentes. Nam valor confirmationis, & actuum subsequentium supponit valorem electionis; illa enim ante hanc subsistere non potest, electio autem non supponit confirmationem.

§. 7.

De pœnis Simoniam confidentialis.

556 DE hac Simonia egimus à n. 512. Olim Simoniam confidentialem, nullà pœnà punitam, imò potius à Principibus Ecclesiasticis in omni genere personarum toleratam esse, notat Pyrrhus Corradus in praxi dispens. Apost. l. 5. c. 8. n. 2. Quia tamen periculosior, & cum plerumque occultè fiat, frequentior est, varias, & severiores pœnas statuerunt summi Pontifices. Pius IV. & V. ille in Bulla incip. *ad Romanum Pontificem*; iste in constit. *Intolerabilis*; de illis in præsens qua-

stio est. Prima, est excommunicatio lata sententiæ, reservata Papæ, & afficiens tam dantes, quàm accipientes 2. interdictum contra Episcopos, & Collatores 3. nullitas Resignationis, & Collationis. 4. Inhabilitas ad idem, & alia beneficia obrinenda. 5. Sedi Apostolicæ reservatio beneficii, in quo Simonia confidentiæ est commissà 6. fructuum malè perceptorum applicatio Camera Apostolicæ. 7. Privatio omnium beneficiorum, & pensionum prius obtentorum cum inhabilitate ad alia.

Circa dictas pœnas not. 1. eas incurri ipso facto excepta privatione beneficiorum, prius legitime obtentorum (quæ requirit sententiam saltem declaratoriam criminis) ac inhabilitate ad reliqua omnia beneficia. Nam & hæc, ut notat Lessius cit. l. 2. c. 35. d. 26. n. 147. ex usu jam recepto prærequirit criminis declarationem. Not. 2. has pœnas esse statutas in Simoniam confidentiæ, licet nec dum utrinque completam, atque adeo licet beneficium in confidentiam datum, ab eo, cui sic datum est, non sit renuntiatum ingresso, accessuro, vel regressuro, modo datum sit eà conditione, ut dimittenti, vel alteri resignetur, ac eà intentione recipiatur. Sic enim decretum esse in cit. Constitut. Pii IV. & V. tradit Suarez, & Lessius cit. de aliis Mediatoribus, & intervenientibus nihil in his Bullis constitutum est. Unde in hos cadunt solæ pœnæ Extravag. 2. de Simonia, de qua locuti sumus supra, quæ probabilius requirunt Simoniam realem. Not. 3. quod dictæ constitutiones, in quantum sunt pœnales, accipiendæ sint de Simonia confidentiæ commissà *in solis beneficiis Ecclesiasticis*. Quare hæc Simonia, licet procedat in illis cujuscunque Ordinis sint, sive simplicia, sive curata, majora, vel minora, secularia, vel regularia (ut notat Layman. l. 4. n. 10. c. ult. §. 8. n. 74. & alii) locum tamen non habet in pensionibus, & aliis actibus spiritualibus, licet illicita quædam fiducia, seu pactum interveniat. Plura videri possunt supra in dictis à n. 512.

ARTICULUS X.

An, & qualiter acquisita per Simoniam restituenda sint?

PRædictis pœnis annumeratur restitutio pretii simoniacè, seu pro re spirituali accepti